

BILAGA 2;

Beslutad intern förvaltningsorganisation för att omhänderta kraven i *Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete*

Nedanstående förvaltningsorganisation beslutades av Transportstyrelsens generaldirektör 20191213.

Klimatanpassning handlar om att minska sårbarheten för klimatrelaterade händelser, genom att anpassa samhället till följd av ett förändrat klimat. Det handlar ofta om tekniska eller andra fysiska åtgärder. För transportsektorn handlar det bl.a. om att infrastrukturen planeras och byggs så att framtida sårbarheter tas omhand.

Arbetet med den nationella klimatanpassningen regleras genom *förordning (SFS 2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete* som trädde i kraft den 1 januari 2019. 32 nationella myndigheter, däribland Transportstyrelsen och samtliga 21 länsstyrelser, har skyldighet att inom sitt ansvarsområde och inom ramen för sina uppdrag initiera, stödja och utvärdera arbetet med klimatanpassning. Transportstyrelsen ska analysera såväl risker som sårbarheter i sin egen verksamhet som för transportsektorn i stort men även identifiera möjligheter. Transportstyrelsen ska också ta fram mål för myndighetens arbete med klimatanpassning och genomföra aktiviteter utifrån vår verksamhets ansvarsområde som syftar till att minska riskerna och konsekvenserna i ett framtida förändrat klimat.

Förordningens krav innebär ett löpande arbete som omfattar årlig rapportering till SMHI, framtagande, förvaltning och uppföljning av interna mål och åtgärder, uppdatering av klimat- och sårbarhetsanalys mm. En förvaltningsorganisation har därför beslutats för att myndigheten ska kunna uppfylla förordningens krav.

Beskrivning av förvaltningsorganisation

Ansvar för samordningen för myndighetens fortlöpande arbete och årlig rapportering är inledningsvis placerat på sektionen för miljö på enheten för hållbar utveckling på avdelningen för sjö- och luftfart. Då förvaltningen av arbetet med klimatanpassning är trafikslagsövergripande och omfattar hela

myndighetens verksamhet, ska uppgiftens organisatoriska hemvist utvärderas efter ett år (dvs. vid utgången av 2020) för att bedöma om placeringen av uppgiften på sektionen för miljö på SL är fortsatt lämplig.

För att arbetet ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt så behöver ansvarig på sektionen för miljö, klimatanpassningsamördnaren, samarbeta med sakkunniga på myndighetens övriga avdelningar. Därför ska det i första hand utses ansvariga avdelningsrepresentanter på VJ, SUF och Ledningskansliet. Dessa bör utses av aktuella avdelningsdirektörer innan 31 december 2019. Övriga avdelningar kommer att integreras i arbetet efterhand.

Samordningsansvaret för myndighetens klimatanpassningsarbete är främst att:

- Tillse att hänsyn till framtida sårbarheter till följd av ett förändrat klimat inkluderas i de styrdokument och de styr- och stödprocesser som anses vara lämpliga för att myndigheten ska kunna uppfylla de krav som ställs i gällande förordning.¹
- I samarbete med berörda sektioner ta fram förslag på åtgärder som ska genomföras för att myndigheten utifrån framtida sårbarheter ska bidra till ett säkert och tillgängligt transportsystem.²
- Följa upp att beslutade åtgärder genomförs på avdelningarna.³
- Ansvara för årlig rapportering av förordningens krav till SMHI.⁴
- Genomföra uppdatering av handlingsplanen vid väsentliga förändringar i verksamheten eller minst vart femte år⁵
- Delta i SMHI:s nationella myndighetsnätverk för klimatanpassning.⁶
- Delta i andra relevanta nätverk och samarbeten med andra myndigheter inom området.⁷
- Ansvara för att intern kunskapshöjning och extern informationsspridning sker.
- Vara sammankallande för myndighetens interna projektgrupp för klimatanpassning

Avdelningsansvariga har följande ansvar:

¹ Enligt krav i 4 § förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

² Enligt krav i 8 § förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

³ Enligt krav i 12 § förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

⁴ Enligt krav i 12 § förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

⁵ Enligt krav i 10 § 3 p förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

⁶ Enligt krav i 4 § förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

⁷ Enligt krav i 4 § förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

- Utvärdera vilka av avdelningens styrande dokument samt styr- och stödprocesser som ska uppdateras vad gäller klimatanpassning.
- Ansvara för att ovanstående dokument och processer uppdateras.
- Fungera som kontaktperson för klimatanpassningsarbetet på sin avdelning.
- Rapportera uppfyllnad av åtgärder för sin avdelning till samordningsansvarig inför den årliga rapporteringen till SMHI.
- Delta i myndighetens interna projektgrupp för klimatanpassning.

De mål och åtgärder som beslutats i Transportstyrelsens handlingsplan, ska ingå i verksamhetsplaneringen på respektive avdelning. Uppföljning av beslutade åtgärder görs inom ordinarie uppföljningsprocesser på respektive avdelning, och rapporteras till klimatanpassningssamordnaren inför den årliga återrapporteringen till SMHI.

Bakgrund

2018 antog riksdagen en nationell strategi för klimatanpassning (prop. 2017/18:163), strategins övergripande syfte är att stärka det långsiktiga klimatanpassningsarbetet och den nationella samordningen av klimatanpassning i Sverige. Strategin lyfter ett antal, för Sverige, särskilt angelägna områden för arbetet. Flera av dessa har koppling till Transportstyrelsens verksamhet.

Klimatanpassning är en viktig del i myndighetens arbete med att uppfylla de transportpolitiska målen och Agenda 2030 där frågan ingår i mål nr 13, som är ett av de särskilt viktiga målen som myndigheten har pekat ut för vår verksamhet. Klimatförändringar med kraftiga väderhändelser kan skapa säkerhetsmässiga risker inom transportsystemet. Det kan också bidra till att tillgängligheten i transportsystemet påverkas negativt, vilket påverkar olika samhällsfunktioner i stort, om inte rätt åtgärder vidtas. På samma sätt kan stora ekonomiska konsekvenser uppstå om inte åtgärder för att minska konsekvenserna har satts in. Ett förändrat klimat, med kraftiga väderhändelser, ska även betraktas som en risk för driften av myndighetens tekniska system på samma sätt som risker av annan orsak, t ex cyberattacker eller annat dataintrång. De tre dimensionerna inom hållbar utveckling är tydliga.

Frågan om anpassning till ett förändrat klimat är inte en miljöfråga utan snarare en säkerhets- och tillgänglighetsfråga. Att arbeta med klimatanpassning ska ses som ett bidrag till att skapa goda förutsättningar till att transportsystemet ska fungera så väl dagligdags som i händelse av kris. Transportstyrelsen ska inom sitt uppdrag säkerställa funktionalitet och

skyddet av verksamheten bland annat till följd av allvarliga naturhändelser. Myndigheten ska också genom sin säkerhetsstruktur sköta årsrapportering av myndighetens beredskap, risker och sårbarheter.

Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete

1 § Denna förordning gäller för Affärsverket svenska kraftnät, Boverket, Elsäkerhetsverket, Finansinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Fortifikationsverket, Försvarsmakten, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen, Lantmäteriet, Livsmedelsverket, länsstyrelserna, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Riksantikvarieämbetet, Sametinget, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Socialstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens fastighetsverk, Statens geotekniska institut, Statens jordbruksverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Strålsäkerhetsmyndigheten, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sveriges geologiska undersökning, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Tillväxtverket, Trafikverket, Transportstyrelsen och Verket för innovationssystem.

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 15 §, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Ordförklaringar

3 § I denna förordning avses med klimatanpassning: åtgärder som syftar till att skydda miljön, människors liv och hälsa samt egendom genom att samhället anpassas till de konsekvenser som ett förändrat klimat kan medföra, och

myndighetsmål: mål för en myndighets arbete med klimatanpassning inom det egna verksamhetsområdet.

Skyldighet att arbeta med klimatanpassning

4 § En myndighet som anges i 1 § ska inom sitt ansvarsområde och inom ramen för sina uppdrag initiera, stödja och utvärdera arbetet med klimatanpassning. Om myndigheten förvaltar eller underhåller statlig egendom, ska myndigheten också anpassa den verksamheten till ett förändrat klimat.

5 § En länsstyrelse ska, utöver kraven i 4 §, inom ramen för sitt uppdrag att samordna det regionala arbetet med klimatanpassning också

1. initiera, stödja och följa upp kommunernas klimatanpassningsarbete,
2. analysera hur länet och vid behov angränsande län påverkas av klimatförändringarna,
3. stödja och följa upp regionala sektorsmyndigheters

klimate Anpassningsarbete,

4. bidra till och ta fram underlag för ökad kunskap och planering, och
5. stödja arbete i älvgrupper.

Klimat- och sårbarhetsanalys

6 § Arbetet med klimatanpassning ska omfatta att klimatförändringens påverkan på myndighetens verksamhet utreds i en klimat- och sårbarhetsanalys.

Analysen ska hållas aktuell genom att den ses över och uppdateras vid väsentliga förändringar i verksamheten eller minst vart femte år. Analysen ska identifiera bestämmelser i lagar och andra författningar som påverkar myndighetens arbete med klimatanpassning.

7 § Klimat- och sårbarhetsanalysen ska ligga till grund för klimatanpassningsarbetets inriktning och utformning enligt 8-10 §§.

Myndighetsmål för klimatanpassning

8 § Myndigheten ska ta fram aktuella myndighetsmål för sitt arbete med klimatanpassning.

Om myndigheten förvaltar och underhåller statlig egendom, ska myndigheten också ta fram myndighetsmål för den verksamhetens anpassning till ett förändrat klimat.

9 § Myndighetsmålen ska

1. bidra till att regeringen når sina mål för klimatanpassning, och
2. vara mätbara i den mån som det är praktiskt möjligt.

Handlingsplan, ansvarsfördelning och rutiner

10 § Myndigheten ska

1. ha en handlingsplan för arbetet med att nå myndighetsmålen enligt 8 §,
2. dokumentera, följa upp och redovisa arbetet med att följa handlingsplanen och nå myndighetsmålen i syfte att fortlöpande förbättra arbetet, och
3. uppdatera handlingsplanen vid väsentliga förändringar i verksamheten eller minst vart femte år.

Resurser, tillvägagångssätt, tidsramar och ansvarsfördelning som gäller för arbetet ska framgå av handlingsplanen.

Klimatanpassad upphandling

11 § Myndigheten ska ta hänsyn till klimatanpassning i myndighetens upphandlingar i den mån det är möjligt.

Regelbunden uppföljning och redovisning

12 § Myndigheten ska årligen redovisa arbetet med klimatanpassning på det sätt som Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut bestämmer.

Redovisningen ska lämnas till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut i samband med myndighetens årsredovisning med en kopia till det departement i Regeringskansliet som myndigheten hör till.

Försvarsmakten ska endast redovisa till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet).

13 § Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut ska analysera de redovisningar som lämnats enligt 12 § andra stycket och senast den 15 april varje år lämna en sammanfattad analys av myndigheternas arbete med klimatanpassning till regeringen.

Metodutveckling, rådgivning och utbildning

14 § Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut ska ansvara för metodutveckling, rådgivning och utbildning med anledning av denna förordning.

Bemyndigande

15 § Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut får meddela föreskrifter om hur arbetet med klimatanpassning enligt 12 § ska redovisas.

Övergångsbestämmelser

2018:1428

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2019.

2. En myndighet som för första gången tar fram en handlingsplan enligt 10 § första stycket 1 ska redovisa handlingsplanen senast den 30 januari 2020. Redovisningen ska lämnas till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut med en kopia till det departement i Regeringskansliet som myndigheten hör till. Försvarsmakten ska endast redovisa till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet).

3. Om en myndighet genom ett särskilt beslut före den 1 januari 2019 har

tagit fram en handlingsplan för klimatanpassning, ska myndigheten anses ha tagit fram en handlingsplan enligt 10 § första stycket 1.